

T.C.

KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

**TEZSİZ YÜKSEK LİSANS
DÖNEM PROJESİ YAZIM KILAVUZU**

2022

<https://lee.ksbu.edu.tr/>

İÇİNDEKİLER

Amaç, Kapsam ve Dayanak	3
Dönem Projesinin Hazırlanmasında ve Tesliminde Dikkat Edilmesi	
Gereken Genel Hususlar	3
1. DÖNEM PROJESİNİN ANA VE ALT BÖLÜMLERİ	4-5
2. DÖNEM PROJESİNİN İÇERİK YAZIMI	6
BÖLÜM I: GİRİŞ	6
1.1. Problem Durumu	6-7
1.2. Araştırmanın Amacı/Hipotezler	6-7
1.3. Araştırmanın Önemi	7
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	7
1.5. Araştırma Varsayımları	7
1.6. Tanımlar ve Kısaltmalar	8
BÖLÜM II: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	8
BÖLÜM III: YÖNTEM	8
3.1. Araştırma Modeli	8
3.2. Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu/Katılımcılar	8
3.3. Veri Toplama Araçları	9
3.4. Verilerin Toplanması	9
3.5. Verilerin Analizi	9
BÖLÜM IV: BULGULAR	9
BÖLÜM V: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	9
5.1. Sonuç	9
5.2. Tartışma	10
5.3. Öneriler	10
KAYNAKÇA	10
Metin İçinde APA Gösterimi	10
APA Stili ile Kaynakça Gösterimi	10-15
EKLER	15

3. BİÇİMSEL YAZIM KURALLARI	15
3.1. Dönem Projesinin Dili	15
3.2. Özet	16
3.3. Kullanılacak Kâğıdın Özellikleri	16
3.4. Kenar Boşlukları ve Sayfa Düzeni	16
3.5. Kullanılacak Yazı Tipi Özellikleri	16
3.6. Satır Aralıkları ve Boşluklar	16
3.7. Tablo Oluşturma	16
3.8. Şekil Oluşturma	17
3.9. Sayfa Numaraları	18
3.10. Ana ve Alt Başlıklar	18
3.11 APA Formatı	18
3.12 Problem Çözme ve Yaratıcı Düşünme Süreci	18-19
3.13. Dönem Projesi Cildi Dış Kapağı	19
3.14. Dönem Projesi Cildi İç Kapağı	18
Kaynakça	19
Özgeçmiş	19

Amaç, Kapsam ve Dayanak

Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tezsiz Yüksek Lisans Dönem Projesi Hazırlama Yazım Kılavuzu'nun amacı; Yüksek Öğretim Kurulu Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliği madde 18 (2) ve madde 23 (1) ile Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 35. maddesi uyarınca, Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsünce hazırlanan Tezsiz Yüksek Lisans Dönem Projesi yazımı ve basımı ile ilgili esasları düzenlemektir.

Dönem Projesinin Hazırlanmasında ve Tesliminde Dikkat Edilmesi Gereken Genel Hususlar

1. Hazırlanan dönem projesinde orijinallik raporunun Turnitin programı üzerinden Danışman Öğretim Üyesince alınması ve benzerlik oranının maksimum %20 olması gerekmektedir.
2. Proje hazırlama sürecinde "Proje Önerisi" hazırlamaya gerek duyulmamaktadır.
3. Proje, Türk Dil Kurumu Yazım Kılavuzu'na uygun şekilde yazılmalıdır.
4. Tezsiz Yüksek Lisans Dönem Projesi sunumunda;
 - ✓ Projesini tamamlayan öğrenci, bu çalışmasını danışmanı dahil 3 öğretim üyesinin yer aldığı jüri önünde savunmak zorundadır.
 - ✓ Sunum sonunda enstitü web sayfasında yer alan Tezsiz Yüksek Lisans Bitirme Projesi Savunma Tutanağı Formu, danışman ve ilgili jüri üyelerince doldurulduktan (*Başarılı/Başarısız*) sonra imzalanmalı ve en geç üç (3) iş günü içinde iki (2) nüsha olarak Enstitüye teslim edilmelidir.
5. Tezsiz Yüksek Lisans Dönem Projesi sunumundan sonra;
 - ✓ KSBÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Dönem Projesi Yazım Kılavuzunda belirtilen kurallar çerçevesinde bir (1) adet Anabilim Dalı ve bir (1) adet Enstitü Arşivinde bulundurulmak üzere en az iki (2) adet karton kapaklı olarak hazırlanan proje basımlarında, Enstitü Müdürlüğünce belirlenen Dış ve İç Kapak Şablonları kullanılmalıdır.

Önemli Not; *Enstitü Müdürlüğüne teslim edilecek 1 adet dönem projesinde 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gereğince dönem proje yazarı dahil hiç kimseye ait imza örnekleri, T.C. kimlik-öğrenci numarası, telefon numaraları, mail adresleri, varsa çeşitli kurumlardan alınan izin yazılarındaki imzalar ve diğer kişisel bilgilerin bulunmaması gerekmektedir. Kişisel bilgilerin bulunduğu belgelerin/ formların kullanılması, yalnızca tüm imzaların ve diğer kişisel bilgilerin tamamen maskelenmesi ile mümkündür.*

1. DÖNEM PROJESİNİN ANA VE ALT BÖLÜMLERİ

Dönem Projesine ait ana ve alt bölümler aşağıdaki şekilde oluşturulmalıdır. Ancak, teorik, kavram analizi, tarih eğitimi, teorik dil eğitimi, özel eğitim vb. çalışmalar ile ilgili yapılan projeler, ana bölümlerin yanı sıra incelenen konunun doğasına bağlı olarak farklı alt bölümler şeklinde de yapılandırılabilir.

ETİK İLKELER BEYANI

(Örnek Form Enstitü web sayfası formlar başlığı altında yer almaktadır.)

DÖNEM PROJESİ ONAYI

(Örnek Form Enstitü web sayfası formlar başlığı altında yer almaktadır.)

ÖN SÖZ / TEŞEKKÜR

(Örnek Form Enstitü web sayfası formlar başlığı altında yer almaktadır.)

ÖZET (Türkçe)

ÖZET (Abstract)

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR VE SEMBOLLER LİSTESİ

TABLolar LİSTESİ

ŞEKİLLER LİSTESİ

GRAFİKLER LİSTESİ

RESİMLER LİSTESİ

BÖLÜM I: GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

1.2. Araştırmanın Amacı

1.3. Araştırmanın Önemi

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

1.5. Araştırmanın Varsayımları

1.6. Tanımlar ve Kısaltmalar

BÖLÜM II: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve

2.2. İlgili Araştırmalar

BÖLÜM III: YÖNTEM

- 3.1. Araştırma Modeli
- 3.2. Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu/Katılımcılar
- 3.3. Veri Toplama Aracı/Araçları
- 3.4. Verilerin Toplanması
- 3.5. Verilerin Analizi

BÖLÜM IV: BULGULAR

BÖLÜM V: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

- 5.1. Sonuç
- 5.2. Tartışma
- 5.3. Öneriler

KAYNAKÇA

ÖZGEÇMİŞ

(Örnek Form Enstitü web sayfası formlar başlığı altında yer almaktadır.)

2. DÖNEM PROJESİ İÇERİK YAZIMI

BÖLÜM I: GİRİŞ

Bu bölüm, yeni bir sayfadan başlanarak yazılmalıdır ve aşağıdaki başlıklar çerçevesinde yapılandırılması beklenmektedir.

1.1. Problem Durumu

Bu bölümde, araştırma konusunun ve konunun alt başlıklarının genelden özele doğru açıklanması, konunun öneminin, özgünlüğünün ve alana sağlayacağı katkının belirtilmesi önerilmektedir. Bu bağlamda, problemi tanımlayan kuram/teori varsa açıklanır. Konuyla ilgili kavramsal veya teorik çerçeveye ilişkin açıklamalar daha önce yapılmış araştırma sonuçlarıyla desteklenerek sunulur.

1.2. Araştırmanın Amacı/Hipotezler

Bu bölümde, araştırmanın temel amacı ve alt amaçlarına yer verilir. Amaç; araştırma alanı, konusu ve modeline bağlı olarak hipotez şeklinde de ifade edilebilir.

Araştırma soruları, değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya çıkararak ilişkiyi soru olarak ifade ederken hipotezler, değişkenler arasındaki ilişkiyi bildirim cümlesi şeklinde ifade eder (Krathwohl, 1988). Aşağıda farklı modellere ilişkin araştırma soruları ve hipotez örnekleri sunulmuştur:

Tarama Modeli Çerçevesinde Amaç/Hipotez Yazımı Örneği

Tarama modeli; geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır ve durum ya da değişkenler herhangi bir şekilde değiştirilmez. (Karasar, 2012).

- ✓ Lisansüstü öğrencilerin program geliştirme dersinin değerlendirme boyutuna ilişkin görüşleri nelerdir?
- ✓ Matematik öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme becerileri ile problem çözme becerileri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ?

Deneme Modeli Çerçevesinde Amaç/Hipotez Yazımı Örneği

Doğrudan araştırmacının kontrolünde olan, koşulların araştırmacı tarafından değiştirilebildiği ve gözlenmek istenen verilerin üretildiği araştırma modelidir. Ampirik ya da deneysel model olarak da adlandırılır.

- ✓ İşbirlikli öğrenen öğrencilerden; bilgisayar destekli öğretim alan öğrencilerin akademik başarı testi puanları, proje temelli öğretim alan öğrencilere göre daha düşüktür.
- ✓ Deney ve kontrol grubu son test puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık vardır.

Hipotez Örneği:

- ✓ Drama yönteminin Matematik öğretmen adaylarının eleştirel düşünme becerileri üzerinde olumlu bir etkisi yoktur.
- ✓ Bilgisayar destekli öğretim yönteminin Fen Bilgisi öğretmen adaylarının problem çözme becerileri üzerinde olumlu etkisi vardır.

Nitel Araştırma Çerçevesinde Amaç Yazımı Örneği

Nitel araştırmalar sıklıkla niçin, nasıl, ne şekilde vb. soruların yanıtlarını arayan çalışmalardır. Nitel araştırmalarda; görüşme, gözlem ve doküman inceleme gibi veri toplama yöntemleri vardır. Bu tür araştırmalara ilişkin araştırma sorusu araştırmada kullanılan nitel araştırma türüne göre farklılık göstermektedir.

Örnek:

- ✓ Genel öğretmen yeterliklerinin, öğretmen görüşlerine göre, uygulanamama nedenleri nelerdir?
- ✓ Sekizinci sınıf İngilizce ders kitabındaki ölçme-değerlendirme etkinliklerine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu bölümde; yapılan araştırmanın gerekçesine, elde edilen bulguların teorik ya da uygulamalı olarak alana katkısına ve ilgili diğer araştırmalardan farklılığına vurgu yapılması beklenmektedir. Bu doğrultuda araştırmanın öneminin yazımında kolaylık sağlayabilmesi açısından aşağıdaki soruların cevaplanması önerilebilir:

- ✓ Araştırmanın temelini oluşturan teorik çerçeve içinde elde edilen sonuçlar ne anlam ifade edecek?
- ✓ Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar diğer araştırmalar için ne tür katkılar sağlayacak?
- ✓ Elde edilen sonuçlar problemlerin çözümüne ne tür katkılar sağlayacak?
- ✓ Araştırma sonuçlarına bağlı olarak ortaya konan öneriler alanda ne tür değişimleri sağlayacak?
- ✓ Araştırma sonuçları farklı disiplinlerde nasıl uygulanabilir ve ne tür yenilikler getirmektedir?
- ✓ Araştırmanın alanda yapılan diğer araştırmalar arasındaki yeri ve önemi nedir?
- ✓ Araştırma hâlihazırda yapılan araştırmalara ne tür katkılar sağlayacak? Hangi boşluğu dolduracaktır?

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Sınırlılıkların yazımında; araştırma konusuyla ilgili olarak zamanın, kullanılacak veri toplama araçlarının, örneklem/çalışma grubunun, araştırma konusunun vb. diğer unsurların sınırlarının araştırmacı tarafından önceden belirtilmesi söz konusudur. Örnekler aşağıda sunulmuştur:

- ✓ Araştırma, 2017-2020 yılları arasında yapılmış lisansüstü çalışmalarla sınırlıdır.
- ✓ Araştırma, Beden Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı 4. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.
- ✓ Araştırma, İstanbul ili Anadolu yakasındaki devlet üniversitelerinin eğitim fakültelerinde kayıtlı İlköğretim Matematik Öğretmenliği Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmacı tarafından kontrol altına alınamayan ve gerçekleştirilen araştırma koşullarında kabul edilen genellemelerdir. Yapılan araştırmanın doğası gereği varsayımları yok ise bu başlık kullanılmayabilir.

Örnek:

- ✓ Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının anket sorularını içten ve yansız cevapladıkları varsayılmıştır.

1.6. Tanımlar ve Kısaltmalar

Bu bölümde, araştırma konusunda yer alan temel ve alt kavramlara ilişkin tanımlar alan yazından yararlanılarak sunulur. Verilen tanımların, araştırmanın konusuyla doğrudan ilişkili olması beklenir. Kavramın alanla ilgili özel/farklı bir tanımı söz konusu ise genel tanımın değil alanla ilgili özel tanımın kullanılmasına dikkat edilmelidir.

Araştırmada kullanılan kısaltmalar varsa bu başlık altında açıklamaları belirtilmelidir.

Örnek:

- ✓ MEB: Millî Eğitim Bakanlığı
- ✓ UKE: Uluslararası Karşılaştırmalı Eğitim
- ✓ EYD: Eğitim Yönetimi ve Denetimi

BÖLÜM II: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümün yazımına ayrı bir sayfadan başlanmalıdır ve aşağıdaki açıklamalar çerçevesinde yapılandırılması beklenmektedir.

Bu bölümde, araştırma konusuyla ilgili kuramsal çerçeve ve konuyla ilgili araştırmalara ayrı başlıklar altında yer verilir. Bölüm II'ye ait başlık, araştırmacı tarafından “İlgili Literatür, Alanyazın” vb. farklı şekillerde de ifade edilebilir.

Kuramsal Çerçeve/Alanyazın başlığının altındaki açıklamalarda konunun alt başlıkları ayrı ayrı belirtilip açıklanabilir ya da alt başlıklar konulmadan tek bir başlık altında konu açıklanabilir.

BÖLÜM III: YÖNTEM

Yöntem bölümü yeni bir sayfadan başlanarak yazılmalıdır ve aşağıdaki başlıklar çerçevesinde yapılandırılması beklenmektedir.

3.1. Araştırma Modeli

Proje; nitel, nicel ya da karma model olarak tasarlanabilir. Çalışmada kullanılan modelin alanyazın ile desteklenerek açıklanması beklenmektedir.

3.2. Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu/Katılımcılar

Bu bölümde; araştırma modeline ve konusuna bağlı olarak “Evren, Örneklem, Çalışma Grubu veya Katılımcılar” gibi başlıklar kullanılabilir. Eğer araştırma, derleme/alanyazın ya da doküman inceleme türünde ise bu başlık yer almayabilir.

3.3. Veri Toplama Aracı/Araçları

Araştırma verilerinin toplanmasında kullanılan ölçme araçlarının açıklandığı bölümdür. Bu başlık altında aşağıdaki konulara dikkat edilmesi beklenmektedir:

- ✓ Veri toplamada birden fazla ölçme aracı kullanılmış ise her bir ölçme aracı için ayrı bir alt başlık açılması ve ölçme aracına ilişkin detaylı açıklamaların bu başlık altında sunulması,
- ✓ Ölçme aracı/araçları araştırmacı tarafından geliştirilmiş/uyarlanmış ise geliştirilme/uyarlama aşamalarının detaylı bir şekilde açıklanması,
- ✓ Ölçme aracı daha önceden başka bir araştırmacı ya da kurum tarafından geliştirilmiş/uyarlanmış ise izin alınması ve izin belgesine Ekler bölümünde yer verilmesi,
- ✓ Ölçme aracında yer alan bölümlerin, cevaplamanın ve puanlamanın ne şekilde yapıldığının detaylı bir şekilde açıklanması,
- ✓ Ölçme aracının kullanımı için özel bir ortam ya da farklı bir süreç varsa açıklanması gerekmektedir.
- ✓ Ölçme Yapılan Cihaz Bilgileri (marka, üretici, cihazın teknik özellikleri) ve ölçümü yapılan mekan(lar)ın fiziksel özellik bilgilerinin yazılması gerekmektedir.

3.4. Verilerin Toplanması

Bu başlıkta verilerin nerede, ne zaman, nasıl, ne kadar sürede ve kim tarafından toplandığının detaylı açıklamalarına yer verilir. Gerek görülürse verilerin toplanması sürecine ait zaman çizelgesi de bu başlık altında sunulabilir.

3.5. Verilerin Analizi

Bu başlıkta, araştırmadan elde edilen verilerin hangi yöntem/tekniklerle analiz edildiği gerekçeli ve ayrıntılı bir şekilde belirtilir.

BÖLÜM IV: BULGULAR

Bulgular bölümü yeni bir sayfadan başlanarak yazılmalıdır. Burada araştırma sonunda elde edilen bulguların sunulması beklenmektedir. Bulgular bölümünde tablolar, şekiller, resimler vb. görseller yer alıyorsa APA6 standardına uygun şekilde gösterilmelidir.

BÖLÜM V: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Sonuç, Tartışma ve Öneriler bölümü yeni bir sayfadan başlanarak yazılmalıdır ve aşağıdaki alt başlıklar çerçevesinde yapılandırılması beklenmektedir. İstenirse Sonuç ve Tartışma başlıkları birleştirilebilir.

5.1. Sonuç

Bu başlıkta araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar, sayısal değerler verilmeksizin sıralanır.

5.2. Tartışma

Bu başlıkta, araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar, sayısal değerler verilmeksizin, daha önce yapılmış ilgili araştırma sonuçlarıyla karşılaştırılır; benzerlikler ve farklılıklar tartışılır.

5.3. Öneriler

Öneriler başlığı altında araştırma konusuna ve araştırmadan elde edilen sonuçlara ilişkin öneriler yazılması beklenmektedir.

Öneriler yazılırken genel ifadelerden kaçınılmalı, gerekçeleri belirtilmeli ve somut öneriler sunulmalıdır. Örneğin, “İlköğretim programları yeniden düzenlenmelidir.” cümlesi çok genel bir öneridir. Bunun yerine yeni düzenlemelerin hangi boyutta (kazanım, içerik, öğrenme-öğretme durumları, ölçme-değerlendirme gibi) nasıl yapılması gerektiği örneklerle açıklanarak sunulmalıdır.

KAYNAKÇA

Kaynaklar belirtilirken aşağıdaki kurallara dikkat edilmesi önerilmektedir:

- ✓ Kaynakça yeni bir sayfadan başlamalı ve başlık “Kaynakça” şeklinde yazılmalıdır.
- ✓ Kaynakça gösterimi APA son sürümüne uygun olarak yapılmalıdır. Ancak araştırma alanına uygun olarak proje danışmanı/Anabilim dalının onayıyla APA standartlarında esneklik sağlanabilir. Örneğin; Tarih Eğitimi, Türkçe Eğitimi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi gibi alanlarda tercihe bağlı olarak MLA gibi farklı standartlar kullanılabilir.
- ✓ Metin içinde gönderme yapılmış/anılmış her eser kaynakçada belirtilmelidir. Ancak görüşme metinleri, e-mailler tartışma gruplarında oluşan mesajlar, okuyucunun ulaşamayacağı türden belge ve bilgiler kaynakçada gösterilmemelidir.
- ✓ Kaynakça, 1,5 satır aralıklı olmalıdır. İçeri girintili (0,5 cm) ve Kitap/dergi adları italik olmalıdır. Yazarların soyadına göre alfabetik olarak sıralanmalıdır.
- ✓ Kaynakçada aynı yazarın çok sayıda kaynağı varsa, kaynaklar eskiden yeniye doğru sıralanarak yazılır. Aynı tarihli kaynaklarda harf ile sıralama yapılır. Örneğin: 2015a, 2015b.

Aşağıda APA 6 sürümüne uygun olarak kaynak ve referans sistemine ilişkin bazı örnekler verilmiştir.

Daha detaylı bilgi için <https://apastyle.apa.org/> adresinden bilgi edinilebilir.

Metin İçinde APA Gösterimi

- ✓ Metin içinde kitap, dergi ve film, TV programı adları italik yazılır.
- ✓

Örneğin; *Büyük Sorular* programında ...

- ✓ Yeni veya teknik bir terim metin içinde ilk geçtiği anda italik yazılabilir, sonrasında italik yazılmaz.
- ✓ Yazar sayısı üç ile beş arasında ise, ilk göndermede tüm isimler yazılır, daha sonra sadece ilk yazarı belirtmek yeterlidir.

Örneğin, kaynak ilk geçtiğinde (Sadıkoğlu, Adaklı ve Çelenk, 2004) sonraki geçişinde (Sadıkoğlu vd., 2004) olarak yer alır.

- ✓ Metin içinde iki yazarlı bir kaynak belirtiliyorsa her seferinde iki yazarın adı da belirtilir; ikiden fazla yazarlı eserde ise ilk kullanımda yazarların hepsi, sonraki kullanımda sadece ilk yazar belirtilir.

Örneğin; Gregory, Agar, Lock ve Harris (2007), özel sektörün bilimle ilgilenmesinin yeni bir tür halkla ilişkiler çalışması biçimi olduğunu öne sürmektedirler. Gregory vd. bu yolla firmaların kendi şöhretlerini koruduklarını ileri sürmektedirler (2007, s. 212).

- ✓ Yazar sayısının altı ya da daha fazla olduğu durumlarda ilk kullanımda da sadece ilk isim ve diğerleri şeklinde kısaltma yapılır: (Abisel vd., 2005).
- ✓ Kaynakça gösterimlerinde parantez içi gösterimler esas alınmalıdır.
- ✓ Metin içinde genel bir referans söz konusuysa ve metnin bütününe gönderme yapılıyorsa (yazarın soyadı, yıl) yazmak yeterlidir: (Sağlam, 2016).
- ✓ Belirli bir sayfadan alıntı yapılmış ya da ilgili fikirler belirli bir kısımdan alınmışsa kaynak, sayfasıyla birlikte gösterilir: (Atak, 2018, s. 25).
- ✓ Bir yazarın aynı tarihli iki ayrı eserinden alıntı şu şekilde belirtilir: (Karaca, 2008a) ve (Karaca, 2008b).
- ✓ Aktarma ifadenin yer aldığı bağlam, kaynakça listesinde hangi kaynağın içinde yer aldığını açıkça gösteriyorsa daha belirginleştirici bir bilgi yazmaya gerek yoktur.

Örneğin; Baudino ve Wyatt (2004), “etkin öğretim, eleştirel düşünmeyi destekler ve eleştirel kavramların doğrudan kullanımını kolaylaştırır” görüşünü savunmaktadırlar (s. 17).

- ✓ İkincil kaynaklardan alıntı yapan bir kaynağa referans veriliyorsa, asıl yararlanılan kaynağa göndermede bulunulur. Örneğin, (Sancar’dan aktaran Koç, 2009). Koç (2009).
- ✓ E-maile, telefonla, yüz yüze ya da başka biçimlerde yapılan kişisel görüşmelere dayalı bilgiler, metin içinde gösterilir, ancak kaynakçaya yazılmaz.

Örneğin; Martin Jay, “Yapısalcı Marksizm ABD’de asla güçlü değildir” diye belirtmiştir. (Martin Jay, kişisel görüşme, 21 Nisan 2003)

- ✓ Klasik kitaplar, özgün tarih biliniyorsa örnekteki gibi yazılır: (Farabi, özgün eserin tarihi/yararlanılan kitabın-makalenin tarihi)
- ✓ Özgün eserden doğrudan alıntı yaparken çıkarılan sözcük/cümle(ler) parantez içinde üç noktayla (...) gösterilir.
- ✓ Metin içindeki diğer kısa ve doğrudan alıntılar çift tırnak içinde yazılır. Ayrıca çift tırnak içinde vurgulanmak istenen kelime ve sözler tek tırnak içine alınır.
- ✓ Metinde bir makale veya kitap bölümü kullanırken makale veya bölüm başlığı çift tırnak içinde gösterilir.

Örneğin; Serkan Biçer ve Tülay Ertan'ın (2017) "Arafta Kalan Gençlik: Arsız Bela Hayranları Üzerine Etnografik Bir Çalışma" adlı makalesinde ...

- ✓ Metinde yapılan 40 sözcükten uzun alıntılar; içeriden, tek satır aralığı verilerek, ana metinden daha küçük bir puntoyla (10 punto), italik olmadan, tırnaksız yazılır.

Örneğin; Evlilik kavramı Aydın Köksal'a göre etimolojik olarak (1980),

Aile kurmak kavramının Türkçe evlenmek biçiminde düşünülmesi kültürümüzde barınağa verilen önemi gösteriyor. Öte yandan bu, bir yere yerleşmenin önemini de çağrıştırıyor. Evliliğin hem erkek hem de kadın için ev kavramını düşündürmesinin yanı sıra bir atasözümüz evin direğinin kadın olduğunu bildiriyor. Buradaki evin direği sözü, Türkçedeki ev sözcüğünün de İtalyanca ve İspanyolcada olduğu gibi, eskiden çadır anlamında kullanıldığını düşündürüyor (s. 83)

- ✓ Kısaltmalar metinde ilk kez sunulurken paranteze alınır, sonraki kullanımında alınmaz. Örneğin; Sonuçta 1957 yılında dış borçların karşılanabilmesi için Uluslararası Para Fonu'na (IMF) başvurmak zorunda kalınmıştır. IMF, bu borçlanmayla Türk ekonomisine önemli bir figür olarak girmiştir.
- ✓ Sayfa numarası olmayan bir web belgesinden aktarma yapılıyorsa, paragraf numarası belirtilmelidir. Örneğin; Sağlam, internet bağımlılığının öğrencilerin psikolojisi üzerindeki etkisinin olumsuz olduğunu belirtmiştir (Sağlam, 2005, parag. 6).

APA Stili ile Kaynakça Gösterimi

Kaynakça, kaynakların ilk yazarlarının soyadına göre alfabetik olarak sıralanmalıdır. Alfabetik sıralama yalnızca soyadın ilk harfine göre yapılmaz, aynı ilk harfe sahip künyelerin de kendi içerisinde sonraki harflere göre alfabetik olmaları gerekir.

Kaynakça gösterimleri ile ilgili olarak bazı örnekler verilmiştir:

Tek Yazarlı Kitap Gösterimi:

Baxter, C. (1997). *Race equality in health care and education*. Philadelphia: Ballière Tindall.

Doğan, H. (1997). *Eğitimde program ve öğretim tasarımı*. Ankara: Önder Matbaacılık.

Çok Yazarlı Kitap Gösterimi:

Abisel, N., Arslan, U. T., Behçetoğulları, P., Karadoğan, A., Öztürk, S. R. ve Ulusay, N. (2005).

Çok tuhaf çok tanıdık. İstanbul: Metis Yayınları.

Editörlü Kitapta Yer Alan Makale/Bölüm Gösterimi:

Bölüm yazarının soyadı, adı. Yayın yılı. Bölüm adı. Editörler. *Kitap adı*. Bölümün sayfaları. Baskı Yeri: Yayınevi.

Tanrıseven, İ. (2017). Öğretimde Planlama. Tuğba Yanpar Yelken ve Cenk Akay (Ed.), *Öğretim ilke ve yöntemleri* (4. Baskı) içinde (s. 43-76). Ankara: Anı Yayıncılık.

Kitaptan Çevrilmiş Bölüm

Weber, M. (1958). *The Protestant Ethic and The Spirit of Capitalism*. T. Parsons (Çev.). New York: Charles Scribner's Son. (İlk baskı. 1904-1905).

Başka Bir Kaynaktan Farklı bir dile Çevrilerek Basılmış Kitap Bölümü Gösterimi

Piaget, J. (1988). Extracts from Piaget's theory (G. Gellerier ve J. Langer, Çev.). K. Richardson ve S. Sheldon (Ed.), *Cognitive development to adolescence: A reader* (s. 3-18) içinde. Hillsdale, NJ: Erlbaum. (Manual of child psychology, s. 703-732, P. H. Mussen, Ed., 1970, New York, NY: Wiley kitabından yeniden basılmıştır)

Eğer İngilizce olmayan bir eserin İngilizce çevirisi kaynak olarak kullanıldıysa İngilizce çevirisine atıf yapılır. Eserin İngilizce başlığı parantezsiz olarak yazılıp, sonrasında parantez içinde çevirenlerin adı verilir.

Gazete Yazısı Gösterimi:

Shapiro, E. (2019, 06 Temmuz). Why some of the country's best urban school are facing a reckoning. *The New York Times*, s. 6.

Çevrimiçi Gazete Yazısı Gösterimi:

Güçlü, A. (2019, 06 Temmuz). Eğitimde yeni arayışlar ve Prag. *Milliyet*. Erişim adresi: <http://www.milliyet.com.tr/yazarlar/abbas-guclu/egitimde-yeni-arayislar-ve-prag-2900297>.

Resmî Gazete Gösterimi:

Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği. (2016, 20 Nisan). *Resmî Gazete* (Sayı: 29690). Erişim adresi: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/04/20160420-16.htm>

Çok Ciltli Çalışmalar

Pflanze, O. (1963-1990). *Bismarck and the Development of Germany* (Cilt 1-3). Princeton, NJ: Princeton University Press.

Çok Ciltli Çalışmalarda Tek Cilt Kullanımı

Pflanze, O. (1990). The Period of Fortification, 1880-1898: Cilt 3. *Bismarck and The Development of Germany*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Rapor ve Teknik makaleler

Gencil Bek, M. (1998). *Mediscape Turkey 2000* (Report No. 2). Ankara: BAYAUM.

Üniversite Raporu

Önortaç, N. (2007). *Avrupa Birliği müktesebatı* (Tek. Rap. No. 11). İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Yönetim Uygulama ve Araştırma Merkezi.

Dergiden Tek Yazarlı Makale Gösterimi

Deal, M. (2007). Aversive disablism: Subtle prejudice toward disabled people. *Disability & Society*, 22(1), 93-107.

Şahin, H. (2004). Engellilik kimin sorunu? Bireyin mi, toplumun mu?. *Öz-Veri Dergisi*, 1(1), 40-50.

İki Yazarlı Dergi Makalesi Gösterimi

Karadağ, E. ve Öney, A. (2006). İlköğretim birinci kademesinde portfolio dosyalarının değerlendirme aracı olarak kullanılabilirliği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 235-246.

Çok Yazarlı Dergi Makalesi Gösterimi (3-6 Yazarlı)

Dilmaç, B., Kulaksızoğlu, A. ve Ekşi, H. (2007). Bir grup fen lisesi öğrencisine verilen insani değerler eğitiminin insani değerler ölçeği ile sınanması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 7, 1221-1261.

Çok Yazarlı Dergi Makalesi Gösterimi (6 Yazardan Fazla)

Aker, T., Sorgun, E., Mestçioğlu, Ö., Karakaya, İ., Kalender, D., Acar, G. vd. (2008). İstanbul'daki bombalama eylemlerinin erişkin ve ergenlerdeki travmatik strese etkileri. *Türk Psikoloji Dergisi*, 23(61), 63-74.

İngilizce kaynak yazarken 6. yazarın isminden sonra ve diğerleri anlamında et al. kullanılmalıdır. Metnin içindeki bu tür alıntılar için şu şekilde ayraç kullanılmalıdır: (Wolchik et al., 2000).

Elektronik makaleler

- Varsa digitaj object identifier (DOI) numarası belirtilmelidir.

Von Ledebur, S. C. (2007). Optimizing knowledge transfer by new employees in companies. *Knowledge Management Research & Practice*. Advance online publication. doi: 10.1057/palgrave.kmrp.8500141

Yayımlanmış Toplantı ve Sempozyum Bildiri Kitabı Gösterimi

Eyim, A. (2006). Üniversiter yapıda bilimsel özgürlük ve yönetsel özerkliğin yeri ve önemine sosyolojik bir bakış. R. Yıldız (Ed.), *II. Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresi* içinde (s.52- 64). Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi.

Basılmamış tezler, posterler, bildiriler

Sarı, E. (2008). *Kültür Kimlik ve Politika: Mardin'de Kültürlerarasılık*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Jackson, H. B. (1999). *Teaching to a diversity of learning styles: using 4MAT model in a block scheduled school*. (Unpublished doctoral tehis). Pittsburg University/Educational Science Institute, U.S.

Ansiklopediler

Balkans: History. (1987). *Encyclopaedia Britannica* içinde (15. Baskı. Cilt. 14, s. 570- 588). Chicago: Encyclopaedia Britannica.

Sözlükler

Gerrymander. (2003). *Merriam-Webster's collegiate dictionary* (11. Baskı). Springfield, MA: Merriam-Webster's.

Görüşme

Arroyo, Gloria Macapagal. (2003). A time for Prayer. Michael Schuman ile söyleşi. *Time*. 28 Temmuz 2003. Erişim Tarihi 13 Ocak 2004, <http://www.times.com/time/nation/article/0,8599,471205,00.html>

Televizyon Programı

Long, T. (Yazar), ve Moore, S. D. (Yönetmen). (2002). Bart vs. Lisa vs. 3. Sınıf [Televizyon Dizisi]. B. Oakley ve J. Weinstein (Yapımcı), *Simpsonlar* içinde. Bölüm: 1403 F55079. Fox.

Film

Huston, J. (Yönetmen/Senaryo Yazarı). (1941). *Malta Şahini* [Film]. U.S.: Warner.

Fotoğraf

Adams, Ansel. (1927). Monolith, the face of Half Dome, Yosemite National Park [Fotoğraf]. Art Institute, Chicago.

Müzik Kaydı

Yayla, B. ve Filiz, Ş. (2004). Senden kalan. *Pervane* üstünde [CD]. İstanbul: Kalan Müzik.

Chopin, F. (1986). Prelude in B minor, Op. 28 No.6, in *Easier piano pieces No.39 An introductory album*, London: ABRSM.

Sun, M. (2016). Uzun hava, *Yurt renkleri birinci defter*, Ankara: Sun.

Yazarı Belli Olan Gazete ve Dergi Yazıları

Bruni, F. (2003, 26 Aralık). Pope pleads for end to terrorism and war. *New York Times*, s.21.

Seçuk, İ. (2010, 24 Şubat). Yaşamak güzel şeydir, ama nasıl yaşamak?. *Cumhuriyet gazetesi*, s.26.

Yazarı Belli Olmayan Gazete ve Dergi Yazıları

The United States and the Americas: One History in Two Halves. (2003, 13 Aralık). *Economist*, 36.

Strong afterchocks continue in California. (2003, 26 Aralık). *New York Times* [Ulusal Baskı.]. s.23.

EKLER

Bu bölüm yeni bir sayfadan başlamalıdır. Araştırmanın konusuna bağlı olarak aşağıda belirtilen türde bilgi ve belgeler ile diğer ekler bu bölümde verilmelidir:

- ✓ Uygulama İzin Yazıları
- ✓ Ölçme Araçları
- ✓ Ek Tablolar, Şekiller, Grafikler, Resimler, Fotoğraflar
- ✓ Telif Sözleşmeleri

3. BİÇİMSEL YAZIM KURALLARI

3.1. Dönem Projesinin Dili

Projeler, Anabilim dallarına bağlı olarak Türkçe, Almanca, Fransızca ya da İngilizce olarak yazılabilir. Projelerin yazım dili akademik olmalı ve Türkçe projeler Türk Dil Kurumu Yazım Kılavuzu'na uygun yazılmalıdır.

Proje çalışması içerisinde sayıların kullanımında cümlelere başlarken sayısal ifadeler sözcük olarak verilmelidir.

Örneğin;

- ✓ “Yetmiş iki tezdten yirmisi metafor, kalan 15 tanesi ise betimsel analiz çalışmalarıyla ilgilidir.”

3.2. Özet

Türkçe ve diğer yabancı dillerdeki özetler, başlık hariç 350 kelimeyi geçmemelidir ve her özeti altında en az 3 en fazla 8 anahtar kelime alfabetik sıralama şeklinde yer almalıdır.

Özetlerde alt başlıklar kullanılmaksızın mutlaka; araştırmanın amacı, yöntemi, evren, örneklem/çalışma grubu/katılımcılar, veri toplama araçları, verilerin analizi, temel bulgular ve önerilere yer verilmelidir.

Özette başka çalışmalara atıf yapılmamalıdır.

Türkçe ve İngilizce yazılmış dönem projelerinde Türkçe ve İngilizce olmak üzere iki özet; Almanca ve Fransızca yazılmış dönem projelerinde ise Türkçe, İngilizce ve tezin yazıldığı dilde olmak üzere üç özet olmalıdır.

İngilizce özeti başında dönem projesinin İngilizce ismi yer almalıdır.

3.3. Kullanılacak Kâğıdın Özellikleri

Dönem projeleri, A4 boyutlarında (21 cm × 29,7 cm) 80-100 gram ağırlığında “birinci hamur” beyaz kâğıda basılmalıdır. Toplam sayfa sayısı 250’ye kadar olan projelerde kâğıdın bir yüzü kullanılmalıdır. Sayfa sayısı 250’den fazla olan projelerde ise kâğıdın iki yüzü yazım ve basım amaçlı kullanılabilir.

3.4. Kenar Boşlukları ve Sayfa Düzeni

Projenin yazımında her sayfanın alt, üst ve sağ kenarlarından 2,5 cm, sol kenarından ise 3 cm boşluk bırakılmalıdır.

Bütün satırlar sağ ve sol kenarlara ulaşacak biçimde “iki yana yasla” özelliği kullanılarak yazılmalıdır. Araştırmanın doğası gereği resim, şekil vb. görsel öğeler renkli çıktı olarak alınabilir.

3.5. Kullanılacak Yazı Tipi Özellikleri

Çalışmanın tamamında “Times New Roman” fontu kullanılmalı ve yazı büyüklüğü 12 punto olmalıdır. Yazımda temel noktalama işaretlerinden (nokta, virgül, noktalı virgül, iki nokta, ünlem işareti, soru işareti) sonra bir boşluk bırakılmalıdır.

3.6. Satır Aralıkları ve Boşluklar

Metnin tümünde 1,5 satır aralığı kullanılmalıdır.

Paragraf aralıkları (önce veya sonra) 12 nokta olmalıdır.

Paragraflarda 0,75 cm soldan girinti yapılmalıdır.

3.7. Tablo Oluşturma

Tablo içerisinde yer alan sayısal veriler sağa dayalı ve ondalık basamak sayıları aynı olmalıdır.

Tablo başlıkları bölüm başlığı (Tablo 2.1, Tablo 2.2. vb.) dikkate alınarak numaralandırılmalıdır.

Tabloda yer alan satır/sütun başlıkları mümkün olduğunca kısa ve anlaşılır olmalıdır.

Tablo başlığı tablonun üstünde, ortalı, Times New Roman, 12 punto, baş harfleri büyük, üstten 12 nokta, alttan 6 nokta, tek satır aralıklı olmalıdır. Tablolardaki yazı büyüklükleri gerektiği durumlarda en fazla 8 puntoya kadar küçültülebilir.

Tablolar sayfaya ortalanmalıdır.

Tablolar bölünmemelidir.

Örnek tablo gösterimi:

Tablo 1. Üretilen Metaforlara İlişkin Kategorilerin Dağılımı

Kategoriler	f	%
Aydınlatıcı	24	12.6
Dengeleyici	6	3.2
Destekleyici	10	5.3
Eğlenceli	22	11.6
Geliştirici	31	16.3
İhtiyaç karşılayıcı	11	5.8
Motive edici	16	8.4
Öğretici	14	7.4
Rahatlatıcı	5	2.6
Toplam	190	100

Tablolar sayısal veriler dışında metin türü bilgi de içerebilir.

Örnek:

Tablo 2. Araştırmada Kullanılan Yayın Türü Sınıflaması

Yayın türü	İçerik
Kitap	Kitap, teknik rapor, bildiri kitabı
Dergi	Bilimsel dergi, magazin dergisi, gazete
Elektronik yayın	Web sitesi, yüksek lisans ve doktora tezi
Diğer yayınlar	Görüşme, arşiv belgesi

3.8. Şekil Oluşturma

Şekil olarak nitelendirilebilecek görseller şunlardır: grafikler, çizelgeler (örneğin zaman çizelgeleri, iş akış şemaları), haritalar, çizimler, fotoğraflar.

Şekil başlığı şeklin altında yer alır ve şeklin açıklaması işlevini görür. Şekiller bir kaynaktan alınmış ise alıntı yapılan kaynak şeklin altında sola dayalı olarak belirtilmelidir.

Şekil ve şekil elemanlarının görülebilir/okunabilir büyüklükte olmasına da dikkat edilmelidir. Şekil içi yazı puntosu 8'den küçük, 14'ten büyük olmamalıdır. Şeklin her kısmında ve makaledeki tüm şekillerde kullanılan yazı tipi metin yazı tipi ile aynı olmalıdır.

Şekil sola dayalı, Times New Roman, 12 punto ve baş harfleri büyük, üstten 6 nokta, alttan 18 nokta, satır aralığı tek olmalıdır.

3.9. Sayfa Numaraları

Sayfa numaralarında “Times New Roman” yazı karakteri kullanılmalı, yazı büyüklüğü 12 punto olmalı ve sayfa numarası sayfanın sağ üst köşesine yazılmalıdır.

Projenin dış ve iç kapak sayfası ile bölüm ilk sayfalarında sayfa numarası konmamalıdır.

Projenin onay sayfası da dâhil Giriş bölümüne kadar olan sayfalarına sayfanın alt ortasına hizalanarak küçük romen rakamları (i, ii, iii, iv, v, vi, ...) ile numaralandırma yapılmalıdır.

Sayfa numaralarının önüne ya da sonuna çizgi, tire gibi işaretler konmamalıdır.

3.10. Ana ve Alt Başlıklar

Metin içinde başlıklar ve alt başlıkların sıralanmasında geçerli olan başlıklandırma formatı APA’da 5 düzey olarak ayırt edilmiştir. Metin karmaşık, hacimli ve dolayısıyla alt başlıklandırması çok ise 1. düzey, 2. düzey ve 3. düzey başlıklandırma kullanılmalıdır. Metniniz çok karmaşık değilse ve alt başlıklandırmaya fazla ihtiyaç duyulmuyor ise 1. düzey ve 2. düzey başlıklandırma formatını tercih edilmelidir.

Başlık Düzeyi

APA Formatı

1. düzey	Ortada, kalın. Sözcükler büyük harfle başlar küçük harfle sürer.
2. düzey	Sola yasl, kalın. Sözcükler büyük harfle başlar küçük harfle sürer.
3. düzey	Girintili, kaln. Başlığın ilk sözcüğü büyük harfle başlar diğer sözcükler küçük harfle başlayıp biter.
4. düzey	<i>Girintili, kaln, italik. Başlığın ilk sözcüğü büyük harfle başlar ve diğer sözcükler küçük harfle başlayıp biter.</i>
5. düzey	<i>Girintili, italik. Başlığın ilk sözcüğü Büyük harfle başlar ve diğer sözcükler küçük harfle başlayıp biter.</i>

Örneğin karmaşık ve hacimli bir metinde 1. düzey, 2. düzey, 3. düzey ve 4. düzey başlıklandırmaları içeren bir sıralama şöyledir:

Problem Çözme ve Yaratıcı Düşünme Süreci

1. Problem Çözme Süreci

1.1. Problem çözme basamakları

1.1.1. Problemin farkına varılması

1.1.2. Problemin tanımlanması ve sınırlandırılması

1.1.3. Problem hakkında bilgi toplanması

1.1.4. Çözüm yolları üretme ve uygulama

1.1.5. Değerlendirme

2. Yaratıcı Düşünme Süreci

2.1. Yaratıcı düşünmenin temel boyutları

2.1.1. Akıcılık boyutu

2.1.2. Esneklik boyutu

2.1.3. Özgünlük boyutu

2.1.4. Ayrıntılama boyutu

3.11. Dönem Projesi Cildi Dış Kapağı

Dış ön kapak sırasıyla şu bilgilerden oluşmalıdır:

- * Anabilim Dalı / Bilim Dalı ve Program adları
- * Dönem Projesinin Türkçe Başlığı
- * Dönem Projesinin Yazarı
- * Dönem Projesinin Yılı

Dönem projesi İngilizce/Almanca/Fransızca yazılmışsa Dış ve İç kapak da aynı dillerde yazılmalıdır.

Dış kapak örneği Enstitü web sayfası Öğrenci başlığı altında mevcuttur. *(Örnek Form Enstitü web sayfası formlar başlığı altında yer almaktadır.)*

3.12. Dönem Projesi İç Kapağı

Dönem projesi Türkçe yazılmış ise ikinci dildeki başlık İngilizce olmalıdır. Diğer dillerde yazılmışsa ikinci başlık Türkçe yazılmalıdır.

Dönem projesinin iç kapağı sırasıyla şu bilgilerden oluşmalıdır:

- * Anabilim Dalı / Bilim Dalı ve Program adları
- * Dönem Projesinin Türkçe Başlığı
- * Dönem Projesinin İngilizce Başlığı
- * Dönem Projesinin Yazarı
- * Proje Danışmanı
- * İl ve Dönem Projesinin Tamamlandığı Yıl

İç kapak örneği Enstitü web sayfası Öğrenci başlığı altında mevcuttur. *(Örnek Form Enstitü web sayfası formlar başlığı altında yer almaktadır.)*

KAYNAKÇA

American Psychological Association (APA), <https://www.apastyle.org>

APA (2015). *Amerikan Psikoloji Derneği Yayın Kılavuzu*, 6. basımın Türkçesi, Türkçesi: Engin Karadağ, Editör: Halil Ekşi, İstanbul: Kaknüs Yayınları

Karasar, N. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (24. Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.

Krathwohl, D. R. (1988). *How to prepare a research proposal: Guidelines for funding and dissertations in the social and behavioral sciences*. Syracuse, NY: Syracuse University Press.

Şencan, İ. ve Doğan, G. (2017). *Bilimsel Yayınlarda Kaynak Gösterme, Tablo ve Şekil Oluşturma Rehberi APA 6 Kuralları*. Ankara: Türk Kütüphaneciler Derneği Yayınları.

http://www.tk.org.tr/APA/apa_2.pdf

ÖZGEÇMİŞ

(Örnek Form Enstitü web sayfası formlar başlığı altında yer almaktadır.)